

**SPRÁVA PREZIDENTA SR
O STAVE REPUBLIKY**

Bratislava, 28.5. 2025

Vážený pán predseda Národnej rady Slovenskej republiky,

Vážený pán predseda vlády, vážení členovia vlády,

Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci,

Vážení spoluobčania!

Prvýkrát dnes ako hlava štátu vystupujem na pôde Národnej rady Slovenskej republiky. Budem však hovoriť nielen k vám, poslancom parlamentu a členom vlády SR, ale aj k všetkým slovenským občanom, ktorých ako priamo zvolený prezident zastupujem.

Budem totiž hovoriť predovšetkým o tom, čo považujem za kľúčové pre úspešnú budúcnosť Slovenskej republiky. A napriek tomu, že naša spoločnosť je dnes politicky rozdelená ako nikdy predtým v histórii, nádej na lepšiu budúcnosť si zaslúžia všetci ľudia na Slovensku. Preto sa dnes nebudem rozsiahlo vracieť do minulosti alebo podrobne hodnotiť momentálny stav jednotlivých rezortov. Nebudem robiť ani komentátora uplynulých udalostí a opakovať floskuly, ktoré počúvame pomaly v každej politickej debate. Na vzájomný politický súboj si úplne vystačia koalíční aj opoziční politici, a na jeho komentovanie slovenské médiá.

Do funkcie prezidenta som bol pred vyše rokom zvolený s druhým najsilnejším mandátom v histórii Slovenskej republiky. Mojou primárnou úlohou preto bude zastupovanie záujmov ľudí, nie politikov a ani politických strán. Preto stále platí, že počas môjho pôsobenia vo funkcii hlavy štátu nebude Prezidentský palác ani ďalším koalíčným partnerom, ale ani hniezdom opozičného odporu. Ale bude miestom, ktoré pomáha tvoriť dlhodobú víziu Slovenska a je k dispozícii odborníkom naprieč politickým spektrom, aby hľadali spoločné východiská našej budúcej prosperity.

Namiesto hodnotenia a komentovania uplynulých udalostí sa preto pokúsim pomenovať niekoľko zásadných javov v štáte a v spoločnosti, ktoré považujem za kľúčové a na ktoré chcem upriamiť vašu pozornosť. Budem to hovoriť ako človek, ktorý má dostatok osobných skúseností z riadenia štátu na kľúčových ústavných pozíciách v minulosti.

Ale aj ako človek, ktorý pozorne a často počúva názory ľudí, s ktorými sa stretáva vo všetkých slovenských regiónoch.

Vážené dámy, vážení páni!

Po svojom nástupe do funkcie som sľúbil, že počas môjho volebného obdobia minimálne dvakrát navštívim každý jeden okres na Slovensku a budem sa čo najviac stretávať s ľuďmi. Pretože takto som to robil počas celého môjho politického života. Je to pre mňa najväčší zdroj poznania o ich skutočných problémoch, pocitoch, ale aj očakávaniach, ktoré majú od svojich politických lídrov. Vždy mám na pamäti, že realitu každý človek hodnotí predovšetkým zo svojho osobného uhla pohľadu.

No aj tak vás musím upozorniť, že medzi ľuďmi dnes ako dominantné pocity prevládajú neistota, sklamanie, frustrácia, hnev, strach a neraz aj zúfalstvo. Neistota je, žiaľ, prirodzenou emóciou v čase, kedy sa svet politicky i technologicky prudko mení a kedy sa rozpadá doterajší svetový poriadok. Ale sklamanie a frustrácia sú už neraz výsledkom toho, ako k svojej úlohe vysporiadať sa s tým pristupujú konkrétni politici. A je jedno, či sú vo vládnej koalícii alebo sú v opozícii.

Častokrát totiž neriešia skutočné problémy ľudí, ale ponúkajú im zástupné a nepodstatné témy. Témy, ktoré namiesto riešení problémov burcujú emócie, vnášajú do politiky hnev, netoleranciu a neraz aj priamu nenávisť. A potom sa nemožno čudovať ani d'alším dvom zmieneným pocitom, ktorými sú strach a zúfalstvo. Áno, aj toto mnohí ľudia pociťujú pri pohľade do budúcnosti, pretože na svoje aktuálne životné trápenie nenachádzajú vždy dostatočnú odpoveď. Trápia ich napríklad rastúce životné náklady a stúpajúce ceny. A necítia na ne vždy reakciu v podobe dostatočne vysokých príjmov. Občania sa reálne obávajú aj dopadov vojny na Ukrajine. Nielen možných dôsledkov na ich vlastnú bezpečnosť, ale aj na slovenské hospodárstvo či slovenskú ekonomiku.

Ľudia sa dožadujú aj kvalitnejšieho a dostupnejšieho zdravotníctva. Vnímajú ako problém aj hospodárenie štátu, potrebu konsolidácie a ďalšie perspektívy ekonomického nášho vývoja. A samozrejme, veľmi trápi ich aj aktuálna politická situácia. Nielenže im totiž nedáva odpovede na mnoho ich skutočných problémov, ale často im nedáva ani nádej, že sa v najbližšom čase niečo zásadné zmení.

Vážené dámy, vážení páni!

Treba objektívne povedať, že súčasná vláda prevzala kormidlo v mimoriadne ťažkej situácii, kedy mnohé z týchto problémov už boli alebo sú realitou. Pandémia Covidu bola obrovským zásahom do spoločnosti. Pre mnoho ľudí vtedy štát nepredstavoval autoritu, ktorá premyslene a s rozvahou riadi boj s nákazou. Práve naopak – mali pocit, že chaotické rozhodnutia vtedajšej vlády prispievajú k všeobecnému zmätku a v konečnom dôsledku i k ľudským a hospodárskym obetiam. Práve preto je dnes nesmierne dôležité, aby vláda konečne po piatich rokoch dala ľuďom jasnú odpoveď v podobe analýzy riadenia pandémie.

Odpoveď na to, ktoré prijaté opatrenia mali zmysel a skutočne zachraňovali ľudské životy. Ktoré nariadenia boli zbytočné a skôr znepríjemňovali bežný život, ako naozaj bojovali s pandemiou. A potom treba otvorene pomenovať aj opatrenia, ktoré boli vyslovene škodlivé a mohli reálne prispieť k ďalšiemu ohrozovaniu ľudského zdravia. Pomenovať ich preto, aby sme sa v budúcnosti takýchto krokov vedeli vyvarovať.

Bez takejto analýzy sa vláda namiesto objektívneho zhodnotenia dôsledkov vtedajšieho manažmentu pandémie vydáva cestou nebezpečného experimentu v podobe plošného odškodnenia všetkých, ktorí porušovali stanovené pravidlá. Aj tých, ktorí si napríklad odmietli dať rúško pri návšteve nemocnice či domova dôchodcov a mohli tak reálne šíriť vírus so smrteľnými následkami pre svoje okolie.

Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci!

Pozorne si, prosím, prečítajte odôvodnenie môjho veta, ktorým som vám vrátil na opätovné prerokovanie zákon o covidových amnestiách. Prijímali ste ho v čase, kedy sa zhodou okolností objavila nová vírusová hrozba v podobe slintačky a krívačky. Tá síce nepostihovala zdravie ľudí, ale mohla mať devastačné dôsledky na našu živočíšnu výrobu a poľnohospodárstvo.

Aby štát týmto dôsledkom zabránil, opäť musel siahnuť po mnohých nariadeniach a zákazoch, ktoré sa týkali tak bežných ľudí, ako aj hospodárskeho sektora. A žiadal občanov aj podnikateľov, aby tieto opatrenia dodržiavali, pričom bol pripravený trestať porušovanie svojich prísnych pravidiel.

Preto je z môjho pohľadu mimoriadne nebezpečné, ak práve v takejto situácii vyšle štát signál, že iné opatrenia dodržiavať netreba a že všetkých previnilcov je pripravený kedykoľvek odškodniť. A to bez ohľadu na mieru a možné dôsledky ich konania. Prosím, prijmite svoje konečné rozhodnutie tak, aby ste sa vždy mohli priamo do očí pozrieť pozostalým po tisícoch obetí pandémie. Aby ste mohli s čistým svedomím podať ruku lekárom, sestram, záchranárom a všetkým, ktorí v boji s pandemiou nasadzovali svoj vlastný život a riskovali svoje zdravie i zdravie svojich najbližších.

Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci!

Želám vám dobré a múdre rozhodnutie, založené na faktoch a vedeckom poznaní, ktoré bude v prospech budúcnosti celého Slovenska, a nie v prospech pár krátkodobých politických bodov!

Vážené dámy, vážení páni!

Zmienim sa teraz aj o ďalších objektívnych okolnostiach, ktoré v posledných rokoch výrazne poznačili situáciu v našej vlasti. Vypuknutie vojny na Ukrajine útokom Ruska zničilo desaťročia udržiavanú vieru v našu mierovú budúcnosť. Energetická či hospodárska kríza prispeli k tomu, že sa na Slovensku oveľa výraznejšie prejavilo riziko schudobnenia niektorých skupín obyvateľstva.

A musíme otvorene povedať aj to, že politická situácia v rokoch 2020 až 2023 predstavovala zásadný prvok nestability spolu s vážnymi podozreniami, že sa na boj s politickými súpermi zneužívali inštitúty trestného práva.

Súčasná vláda sa za vyše rok a pol svojho pôsobenia pokúsila s viacerými aspektami tohto negatívneho dedičstva vyrovnáť. Jej zásadnou úlohou bolo ozdraviť verejné financie, ktoré zdedila v najhoršom stave v slovenskej histórii. A hovorím to teraz aj ako bývalý predseda vlády Slovenskej republiky, ktorý v roku 2020 odovzdával krajinu s deficitom na úrovni 1,3 percenta a s dlhom 48 percenta hrubého domáceho produktu.

Vnímam, že vláda sa túto úlohu ozdraviť verejné financie pokúsila naplniť tak, aby sa nedotkla sociálne najslabších skupín obyvateľstva.

Postavenie dôchodcov či zamestnancov s minimálnou mzdou, ale aj tých, ktorí musia pracovať aj v noci, cez víkendy či sviatky, sa postupne zlepšuje a rastie aj priemerná mzda. Máme najnižšiu nezamestnanosť v histórii a pozornosť štátu sa postupne sústreďuje aj na ďalšie skupiny, ktoré potrebujú našu pomoc.

Vláda splnila aj svoj záväzok pomôcť ľuďom s cenami energií a táto pomoc sa pozitívne odrazila aj v znižovaní inflácie. Zdražovanie síce Slovensko aj naďalej trápí, ale objektívne treba povedať, že je rádovo nižšie ako v predchádzajúcich rokoch. Pre ľudí však zvyšujúce sa ceny stále predstavujú výrazný problém a očakávajú od vlády, že ich bude intenzívnejšie riešiť aj naďalej.

Aby sme však neboli iba negatívni:

Pozitívne vnímam podstatne vyšší stavebný ruch na slovenských cestách. Vidím reálnu výstavbu nových nemocníc a rekonštrukcie ďalších. Sledujem aj rozsiahle zmeny na všetkých úrovniach slovenského školstva. Sme svedkami prípravy výstavby nových jadrových blokov, ktoré by mali slúžiť Slovensku ako zdroj čistej energie.

Musím preto objektívne povedať, že popri napĺňaní vlastných politických cieľov sa vláda reálne pustila aj do riešenia viacerých nahromadených problémov, ktoré na ňu po voľbách čakali.

Niektoré zvláda lepšie, niektoré horšie. Niektorí ministri predstavujú výrazné a rešpektované osobnosti vo svojich rezortoch, ale sú medzi nimi aj takí, ktorí sú oveľa väčším zdrojom kontroverzie ako odborného uznania.

Na jeden aspekt však vláda z môjho pohľadu do veľkej miery rezignovala. A tu mi dovoľte vyjadriť sa k tejto téme bližšie.

Vážené dámy, vážení páni!

Chcem pomenovať jeden zo zásadných problémov Slovenska, ktorý nám bráni dobiehať tých najúspešnejších a berie nášmu snaženiu dlhodobý zmysel.

Každá jedna vláda si stanoví svoje ciele od volieb do volieb a potom ich s väčším či menším úspechom naplňuje.

Zásadne nám však chýba dlhodobá vízia a perspektíva krajiny, ktorá by sa nemenila po každých voľbách, ale ktorú by rešpektovali všetky vlády bez ohľadu na svoju politickú ideológiu alebo príslušnosť.

Ak budeme pokračovať v tomto trende vládnutia na jedno volebné obdobie, nikam sa nedostaneme! Slovensko má plné šuflíky koncepcií, vízií či stratégií. Dokopy viac ako 150 strategických dokumentov, ktoré však nie sú nijako prepojené. A každý mesiac pomaly pribudne jedna nová. Častokrát pritom nie sú založené na odpočítateľných či odpočtovateľných kritériách.

Ľudia sa teda nijako nedozvedia, čo zo stanovených cieľov sa skutočne podarilo naplniť. Nehovoriac už o tom, že tento prehľad nemajú ani tí, ktorí krajinu riadia. Každé ministerstvo minie obrovské peniaze na vlastné stratégie, a potom sa štyri roky hrá na svojom vlastnom piesočku.

Tento problém, o ktorom veľmi otvorene a dlhodobo hovorím, sa nazýva rezortizmus - a kým sa ho nezbavíme, Slovensko sa ďalej neposunie! Príkladov pozitívnej spolupráce naprieč jednotlivými ministerstvami je stále ako šafranu. Každý rezort si jednoducho chráni svoje vlastné kompetencie a iné zložky štátu často pomaly vníma ako svojho nepriateľa.

Navyše, neexistuje žiadna zásadná strešná vízia našej budúcnosti, ktorá by bola pre všetkých záväzná, ktorú by všetci rešpektovali, považovali ju za svoju a ktorá by sa spoločnými silami - bez ohľadu na výsledok volieb - aj naplňala. Štát pritom má svoje vlastné inštitúcie, ktoré ho na tento problém dlhodobo upozorňujú.

Za všetky odcitujem niekoľko najdrsnejších vyjadrení z najnovšej výročnej správy Najvyššieho kontrolného úradu, ktorá to konštatuje bez akejkoľvek servítky. Citujem: „Štát funguje bez cieľa a je v dlhodobom úpadku. V riadení absentuje udržateľnosť a prevláda nesystematickosť, čo môže vytvárať priestor pre lobistické skupiny a napĺňanie ich cieľov na úkor verejného prospechu.“ Koniec citácie.

Vážené dámy, vážení páni,

je najvyšší čas zamyslieť sa nad týmto kritickým obrazom, ktorý štátu verejne vystavuje jeho vlastná kontrolná inštitúcia. A potom musíme prísť s dlhodobým a udržateľným riešením, ktoré tento neblahý stav pomôže zmeniť.

Vo svojom inauguračnom prejave som sľúbil, že Prezidentský palác bude miestom, kde sa bude dať diskutovať o spoločnej a dlhodobej vízii pre Slovensko. Kde sa môžu stretnúť za jedným stolom aj znepriatelené politické strany, aj skutoční odborníci, aby spoločne diskutovali o vízii nie na jedno volebné obdobie, ale na desaťročia dopredu. Tento sľub som začal postupne naplňovať. Privítal som v paláci reprezentantov všetkých relevantných združení slovenských obcí, miest aj krajov, aby sme hovorili o dlhodobej reforme slovenskej samosprávy.

V najbližšom čase nás v Prezidentskom paláci čaká veľká diskusia, ako pomôcť nasadiť moderné technologické výdobytky do správy štátu aj do všetkých sfér nášho života, štátu či slovenského hospodárstva. Nemusíme totiž byť svetovými lídrami v technologickom vývoji, ale stále môžeme byť svetovými lídrami v zavádzaní najmodernejších technológií.

Budem sa zároveň snažiť na pôde Prezidentského paláca prepájať štát, samosprávu, podnikateľský sektor i zástupcov občanov, aby sme spoločne hľadali riešenia dlhodobých výziev.

Ale tu si nemôžem odpustiť jednu poznámku. Všetky strešné iniciatívy hlavy štátu môžu byť úspešné len vtedy, ak nájdú aspoň základné pochopenie u výkonnej i zákonodarnej moci, u koalície i opozície. Pokiaľ bude niekto v spoločných diskusiách s najvyšším ústavným činiteľom vidieť akési fiktívne pasce či hrozby pre svoje politické strany - a z tohto titulu bude podobné debaty odmietať - potom absolútne nepochopil potrebu hľadania dlhodobého konsenzu v strategických otázkach smerovania Slovenska!

Musím oceniť všetok pokrok, ktorý nastal na pôde strategických rozhodnutí. Je dobré, že vláda prijala zásadné rozhodnutie postaviť ďalšie dva jadrové bloky. Je dobré, že sa zdynamizovala výstavba, že nás čaká odovzdanie nových diaľničných úsekov i zrekonštruovaných železničných tratí. Je dobré, že na Slovensku rastú nové nemocnice a rekonštruujú sa tie pôvodné. A je dobré aj to, že sa konečne prijala finálne rozhodnutie

o novej nemocnici v Bratislave. Je dobré, že sa zdynamizovala výstavba nájomných bytov, ktoré môžu v budúcnosti predstavovať reálne riešenie bytovej otázky najmä pre mladé rodiny s deťmi. Je dobré, že máme nový zákon o strategických investíciách, ktorý urýchl'uje výstavbu vo verejnom záujme.

Na druhej strane však chcem vyzvať a povzbudiť vládu, aby sa nebála ísť ešte ďalej. Ak raz Slovensko potrebuje ďalšiu vodnú elektrárňu ako zdroj čistej energie, musí ju byť vláda schopná postaviť aj napriek tomu, že jej plány bude chvíľu sprevádzať hejt v médiách či na sociálnych sieťach! Vždy - opakujem - vždy sa nájde niekto, kto s novou výstavbou čohokoľvek nebude súhlasiť. Vždy má niekto v blízkosti plánovanej stavby svoju chatku alebo záhradku. Ale to predsa nemôže štátu brániť, aby sledoval vyšší záujem v podobe celospoločenského prospechu! Samozrejme, štát sa musí v duchu ústavy a našich zákonov vysporiadať s oprávnenými nárokmi každého jedného občana. Musí ľudí pravdivo a poctivo informovať o všetkých dôsledkoch konkrétneho projektu.

Ale je nevyhnutné, aby mal štát popri tomto všetkom na pamäti predovšetkým prospech celej krajiny, a nie zopár jednotlivcov! Ak by sme s takýmito obavami v minulosti postupovali, nikdy by na Slovensku nestáli také zásadné diela, akými sú vodné dielo Gabčíkovo, vodné nádrže Liptovská Mara, Oravská priehrada či Starina. Nikdy by sme nemali ani jadrové elektrárne, ani železnice, ani veľké továrne, ktoré dnes dávajú prácu tisíckam ľudí.

Dámy a páni,

vo svojom novoročnom prejave som upozornil, že už o päť rokov si budeme pripomínať štyridsiate výročie pádu komunistického režimu. Rovnaký čas už teda bude Slovensko žiť v demokracii ako predtým v komunizme. A či sa nám to páči alebo nie, občania budú právom porovnávať, čo sa ktorému režimu podarilo vybudovať.

V žiadnom prípade teraz neobhajujem pošliapavanie osobných slobôd, ľudských práv, či úroveň demokracie počas minulého režimu. Hovorím výhradne - obrazne povedané - o hardvéri štátu v podobe ciest, fabrík či elektrární.

Staršie generácie si dobre pamätajú, že Slovensko bolo po vojne zdevastovanou krajinou, v ktorej sa za štyridsať rokov podarilo mnohé vybudovať: celé nové mestá,

sídliská, vodné diela, mosty či železnice. Majme preto, dámy a páni, prosím, na pamäti, aby sme neprehrali tento nostalgický súboj so starými časmi. Pretože najmä starší ľudia sa budú oprávnene pýtať, prečo aj život v demokracii nedokáže prinášať také veľkolepé projekty, ktoré oni vtedy tvorili vlastnými rukami – síce v nepomerne väčšej chudobe, ale podstatne rýchlejšie a mohutnejšie.

My dnes máme k dispozícii enormné zdroje z európskych fondov a Plánu obnovy. Využime ich preto v nasledujúcich mesiacoch a rokoch čo najefektívnejšie pre našu vlastnú budúcnosť!

Preto vás, vážené dámy a vážení páni, z toho miesta vyzývam: nájdite konsenzus na základných cieľoch budúcnosti Slovenska a naplňajte ich bez ohľadu na to, k akej politickej strane patríte. Dohodnime sa najprv spoločne na kľúčových cieľoch, ktoré budeme všetci rešpektovať, dodržiavať a snažiť sa dosiahnuť. A na jednotlivé vlády potom ponechajme nástroje, ako sa k týmto cieľom dopracovať.

Ale ešte raz opakujem - nemeňme si spoločne stanovené ciele po každých parlamentných voľbách! Môže to byť až prekvapujúco jednoduché.

Povedzme si napríklad, že Slovensko bude v roku 2035 krajina so vzdelanými ľuďmi, ktorá sa nebráni pokroku - ale naopak, podporuje inovácie a moderné technológie.

Povedzme si, že budeme krajinou, ktorá sa ubráni čoraz väčšiemu suchu a bude mať dostatok kvalitnej pitnej vody, ktorá bude predstavovať našu obrovskú strategickú výhodu.

Že Slovensko dokáže dopestovať a vyrobiť dostatok kvalitných, zdravých a cenovo dostupných potravín pre svojich obyvateľov.

Že budeme krajinou s vynikajúcou dopravnou infraštruktúrou a štátom, kde bude mať konečne každá obec prístup k vodovodu a kanalizácii.

Že budeme krajinou, ktorá dokáže vyrobiť dostatok čistej, stabilnej a lacnej energie pre našich občanov i pre potreby priemyslu.

Dohodnime sa, že Slovensko bude mať kvalitné životné prostredie, ktoré v sebe skĺbi rozumnú mieru ochrany prírody a hospodárenia.

Vážené dámy, vážení páni,

ak potrebujete inšpiráciu, zdvihnite sa z tejto sály a chod'te medzi ľuďi do regiónov. Pýtajte sa, čo od vás potrebujú k lepšiemu životu. Dozviete sa, že chcú dobrú prácu za dobrý plat. Že potrebujú dostatok stabilnej a lacnej energie, dostupnú a kvalitnú zdravotnú starostlivosť, i moderné vzdelanie pre svoje deti. Dozviete sa, že ľudia očakávajú skutočnú pomoc od štátu pre tých, ktorí sa ocitli v núdzi. Čakajú dôstojnú opateru v dôchodkovom veku a hlavne pocit bezpečia pre seba, svoje rodiny a svoje deti. A keď sa potom, dámy a páni, do tejto sály vrátite, venujte práve týmto otázkam čo najviac svojej energie.

Dokážte nemyslieť len na krátkodobý politický zisk, pretože ten sa dosahuje burcovaním emócií, odvádzaním pozornosti a riešením tém, nepodstatných pre dlhodobý úspech našej vlasti. Dajte vašim plánom dlhodobú víziu a potom ju spoločne naplňajte. Nehádzte po nástupe k moci do koša všetko len preto, že to pripravovali vaši predchodcovia - ale pokračujte v tom, čo bolo pozitívne. A to sa prihovám k celému politickému spektru. Ubezpečujem vás, že tak budete mať rešpekt v očiach slovenskej verejnosti, ktorá si takýto prístup po všetkých tých rokoch určite zaslúži!

Vážené dámy, vážení páni!

Ak sa vám podarí čo len trochu naplniť tento prístup, dosiahnete výrazný úspech aj na ďalšom fronte, ktorý dnes Slovensko mimoriadne sužuje. Pokiaľ totiž zameriate svoju pozornosť na riešenie skutočných problémov ľudí a na vytvorenie a naplňanie dlhodobej vízie budúcnosti Slovenska, výsledkom vášho prístupu bude nepochybne aj zmiernenie atmosféry v slovenskej spoločnosti.

Táto atmosféra už totiž dosiahla nebezpečnú hranicu, za ktorou je reálne ohrozené naše ďalšie spolunažívanie. Naozaj som úprimne veril – a určite som nebol sám – že vlaňajší bezprecedentný atentát na predsedu vlády otrasie slovenskou politickou scénou a donúti ju zamyslieť sa nad dôsledkami svojho správania sa. Po roku musím nielenže

povedať, že sa tak nestalo, ale že situácia v spoločnosti je ešte horšia a ešte nebezpečnejšia.

Dámy a páni!

Bol som jeden z prvých, ktorý deň po tomto ohavnom skutku stál pri premiérovom lôžku v banskobystrickej nemocnici, po život zachraňujúcich operáciách, ktoré musel absolvovať. A dnes je preto na hranici môjho pochopenia, ako môže tretina ľudí na Slovensku vôbec spochybňovať, že sa atentát naozaj stal, pričom, žiaľ, výrazne viac to spochybňujú voliči opozície. Je naozaj desivé, aký stupeň tvrdosti a krutosti dosiahla atmosféra v slovenskej politike.

Na jednej strane majú všetci naprieč politickým spektrom plné ústa zmierenia a slušnosti, a pritom priamo spoza tohto pultu niekedy zaznievajú tie najhrubšie urážky a osobné útoky, ktoré nepatria ani do krčmy piatej cenovej skupiny!

Je mi veľmi ľúto, že všetci šíritelia nenávisti si neuvedomujú skutočný dosah svojich skutkov. A chcem im všetkým pripomenúť, že politika sa dnes stala najväčším zdrojom rozbrojov priamo v našich slovenských rodinách! Opäť sa vrátim k tomu, čo som vyjadril vo svojom inauguračnom prejave a čo dnes do bodky opäť podpisujem: Politika nesmie rozdeľovať rodinu pri spoločnom stole. Nesmie rozdeľovať dlhoročných priateľov a kolegov na pracovisku. Nesmie sa stať hnacím motorom negatívnych a deštruktívnych emócií, ktoré v spoločnosti driemu.

Nedovoľme urážať ľudí za ich prejavovaný politický názor, nech už je akýkoľvek! A nespochybňujme rozhodnutie voličov len preto, že sa nám práve nepáči. Je mi veľmi ľúto, že toto moje úprimné želanie má dnes k realite ešte ďalej ako malo pred rokom.

A preto sa teraz obraciam priamo na ľudí, ktorí sú s týmto druhom politiky nenávisti konfrontovaní pomaly na každej jednej tlačovej konferencii a v každej jednej televíznej diskusii.

Vážení spoluobčania!

Slovenská spoločnosť dnes naliehavo potrebuje zmierenie a upokojenie nedobrych vášní. Ale je zrejmé, že toľko potrebný pokoj nám neprinesú politici. Ak

budeme čakať, že pokoj a slušnosť prídu na Slovensko akosi "zhora", budeme, žiaľ, čakať márne.

Je preto len jediné riešenie, ktoré môže šírenie nenávisti účinne zastaviť. A to je vnútorné rozhodnutie každého jedného človeka, či si ňou nechá rozožierať vlastné vnútro alebo sa voči nej účinne postaví. Budme vdáční každému jednému človeku, ktorý sa rozhodne svojím správaním, slovami, postojmi a hodnotami prispievať k pokoji a k zmiereniu v slovenskej spoločnosti. Spraví tým obrovskú službu svojim deťom, rodičom a všetkým svojim blízkym. Život prežitý v pokoji sa nedá porovnať so životom, zmietaným zlom a nenávisťou.

Som presvedčený, že Slovensko ešte nerezignovalo na dobro a lásku. A stále je medzi nami obrovské množstvo ľudí, ktorí veria, že konanie dobra je tým najvyšším životným cieľom a poslaním.

Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci!

Je to mesiac, čo tento svet opustil veľký človek a obrovská morálna autorita – pápež František. Budem do konca života vdáčný, že som s týmto skromným, ľudským a neskutočne dobrým človekom mohol až dvakrát osobne a dlho hovoriť. A preto si dnes ešte raz dovoľm pripomenúť jeho poslanstvo slovenskému národu – to posledné, ktoré mu venoval. Nikdy sa na druhých nepozerať zhora – iba v tom prípade, že sa k nim práve skláňame, aby sme im pomohli.

Dámy a páni!

Nepozerať sa na druhých zhora z akéhokoľvek dôvodu: pretože sú iní ako my, pretože vyrástli v inom prostredí, pretože sú inej rasy, vierovyznania či sexuálnej orientácie, alebo pochádzajú z inej sociálnej vrstvy. A už vôbec sa nepozerať na druhých zhora pre ich politické názory, pretože presne to je základný kameň rozdeľovania národa prostredníctvom politiky.

Vážené dámy, vážení páni!

Na výslednej podobe a kvalite nášho života sa nepodiel'a len štát. Dovoľte mi preto len veľmi stručne sa zmieniť o niektorých ďalších aspektoch, ktoré vplývajú na náš každodenný život.

Mimoriadne významný dopad naň majú aj naše obce, mestá a samosprávne kraje, pretože sú najbližšie pri občanovi a svojimi rozhodnutiami ho neraz ovplyvňujú ešte výraznejšie ako samotné štátne orgány.

Už som tu dnes spomenul, že slovenská samospráva potrebuje zásadnú zmenu, ku ktorej chcem aj ja ako prezident republiky svojím dielom prispieť. To najdôležitejšie však je, aby za žiadnych okolností nebola samospráva pre štát nepriateľom, ale rešpektovaným partnerom!

Práve včera som sa na sneme Združenia miest a obcí Slovenska poďakoval slovenským starostom, primátorom a županom, že dokázali v ťažkých časoch pandémie, vojny na Ukrajine či migračnej krízy prijímať ďalšie rozhodnutia na ochranu zdravia a života ľudí a svojou činnosťou neraz suplovali štát. Za to im patrí vďaka a rešpekt - a ja im ju chcem vyjadriť aj z toho miesta v NR SR! Opäť však pripomínam: po 32 rokoch existencie samostatného Slovenska to bez veľkej a zásadnej reformy riadenia štátu a samosprávy nepôjde!

Okrem štátu a samosprávy má, samozrejme, mimoriadne významný vplyv na kvalitu života aj hospodársky sektor. A tu chcem predstaviteľom štátu zdôrazniť to isté, ako pri samospráve: zamestnávateľia musia byť pre štát partnerom, nie nepriateľom!

Plne rozumiem snahe vlády konsolidovať verejné financie tak, aby väčšiu spoločenskú solidaritu prejavili v ťažkých časoch tí najbohatší: banky, monopoly, veľké firmy či mimoriadne úspešní jednotlivci. No zároveň vláda musí nájsť pri svojich opatreniach aj mieru, ktorou neutlmí hospodársky rast a nezadusí snahu po ekonomickom úspechu natoľko, že investori začnú zo Slovenska odchádzať a ľudia prestanú mať chuť podnikáť.

Je úplne prirodzené, že vláda, ktorej kostru tvoria dve sociálnodemokratické strany, sa viac zameriava na životné podmienky zamestnancov ako zamestnávateľov. Len prosím, robme aj ďalšie konsolidačné opatrenia tak, aby zamestnávateľia stále boli

zamestnávateľmi – teda aby dávali ľuďom prácu a mohli ju postupne odmeňovať čo najvyšším možným platom!

Nemôžem v tomto dnešnom vystúpení, dámy a páni, obísť ani médiá, ktoré majú obrovskú zodpovednosť za to, ako formujú našich občanov a aké postoje v nich vytvárajú. Ich úloha je v dobe sociálnych sietí nesmierne zložitá – a tu sa obávam, že obrovský rozmach sociálnych sietí niektoré médiá výrazne pomýlil v tom, čo by malo byť ich skutočnou úlohou.

Tvorcom obsahu je dnes pomaly každý jeden človek, ktorý má v ruke mobilný telefón. Každý môže do sveta odoslať pravdivú či nepravdivú informáciu. A tu z môjho pohľadu novinári častokrát zlyhávajú v pohľade, ako sa k takýmto informáciám či dezinformáciám majú postaviť. Ich úlohou totiž nie je šíriť každé klamstvo alebo hlúposť, ktorú si niekto vymyslí a potom s ňou konfrontovať ostatných. Ich úlohou je byť filtrom toho, čo je v skutočnosti dôležité a čo je aj pravdivé.

Neraz mám pocit, že niektoré médiá úplne rezignovali na svoju pôvodnú úlohu overovať si informácie z viacerých zdrojov. Za overenie častokrát považujú, ak dajú priestor osobe, ktorú niekto úmyselne osočil či napadol zjavným klamstvom. A takáto, akože „overená“ správa, sa potom šíri z jedného média do druhého, hoci je absolútnym výmyslom. Zodpovedné médiá musia byť aj v týchto náročných časoch garantom toho, že o pravde budú rozhodovať fakty, a nie počet lajkov alebo followerov!

Vážený pán predseda Národnej rady Slovenskej republiky,

Vážený pán predseda vlády, vážení členovia vlády,

Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci,

Dovoľte mi ešte zmieniť sa o mimoriadne dôležitej oblasti, ktorou je zahraničná politika. Slovensko totiž nie je izolovaným ostrovom. Sme malou, veľmi otvorenou ekonomikou, a zároveň súčasťou významných medzinárodných organizácií, ktoré do veľkej miery spoluformujú našu zahraničnú politiku.

Po mojom nástupe do funkcie som pri príležitosti Dňa ústavy podpísal so zastupujúcim predsedom Národnej rady a s predsedom vlády deklaráciu troch najvyšších

ústavných činiteľov o slovenskej zahraničnej politike. Tento dokument aj v tento deň stále považujem vo všetkých jeho základných rysoch za aktuálny aj dnes. Traja podpísaní ústavní činitelia sme sa v ňom zaviazali, citujem:

- podporovať naše nespochybniteľné členstvo v Európskej únii a Severoatlantickej aliancii,

- podporovať suverénne postoje Slovenskej republiky v zahraničnej politike, vrátane tém, dôležitých pre skvalitnenie vzájomných vzťahov medzi členskými štátmi Európskej únie a Severoatlantickej aliancie

- a obhajovať členstvo Slovenskej republiky v medzinárodných organizáciách, opierajúc sa o ich základné zmluvy, a to v prvom rade v prospech našej vlasti a jej občanov, ale i samotných organizácií.

V tomto memorande sme jasne deklarovali, že Slovensko presadzuje suverénnu zahraničnú politiku, otvorenú na všetky štyri svetové strany. Tento spôsob určite podporujem a počas svojej politickej dráhy som tak vždy aj konal. Ale dnes musím z tohto miesta verejne pripomenúť, že jednou zo štyroch svetových strán je stále aj západ. A ten sa nesmie z našej zahraničnej politiky vytrátiť! Západ totiž nie je len jednou zo štyroch svetových strán, ale pre slovenské záujmy aj stranou najdôležitejšou!

89 percent všetkých investícií prichádza na Slovensko z Európskej únie. A 78 percent celého slovenského vývozu smeruje do členských štátov Únie. Európska únia je naším hospodárskym, zahraničnopolitickým, hodnotovým, a čoraz viac aj bezpečnostným priestorom, ktorý za žiadnych okolností nesmieme opúšťať!

Preto chcem z tohto miesta požiadať vládu, aby sa v snahe viesť zahraničnú politiku na všetky štyri svetové strany nevzdala od našich partnerov v Európskej únii a spojencov v Severoatlantickej aliancii! Pozorne, prosím, počúvajte našich partnerov, aj keď vyjadrujú názory, s ktorými sa nevieme hneď stotožniť. Východisko je v dialógu a spolupráci, a nie v prehlbovaní nedôvery a vzájomnej konfrontácie, pretože tá môže mať pre Slovensko mimoriadne vážne dôsledky!

Vážené dámy, vážení páni, milí spoluobčania!

Veľmi si želám, aby toto moje dnešné vystúpenie prispelo k tomu, aby sa naša vlasť pozitívne rozvíjala a bola dobrým domovom pre všetkých svojich obyvateľov.

Preto som dnes hovoril predovšetkým o vízii Slovenska do budúcnosti, a nie o minulosti a každodenných politických nezhodách. Na tie si vytvorí volič názor sám a dá ho najavo v nasledujúcich demokratických voľbách.

Ako prezident republiky sa dlhodobo snažím naplňovať hodnoty, ktoré vedú k pokojnejšiemu, kvalitnejšiemu a bezpečnejšiemu životu ľudí na Slovensku. Aby bolo zrejmé, o aké hodnoty ide, ešte raz sa vrátim k svojmu inauguračnému prejavu, pretože ich považujem za trvalé a mimoriadne dôležité:

Dámy a páni, vážení spoluobčania!

Musíme mať istotu, že žijeme v bezpečí, kde sa nebojíme prejsť po ulici či poslať deti do školy. Musíme mať istotu, že zdravie ani vzdelanie nie sú tovarom, ktorý je k dispozícii výlučne bohatým. Musíme mať istotu, že v starobe, chorobe a ťažkých životných skúškach sa môžeme spoľahnúť na pomocnú ruku štátu, ktorý nás nenechá napospas osudu. Musíme mať istotu, že zanecháme Zem obývatel'nú pre naše deti a ich deti, aby nám dávalo zmysel všetko, čo pre budúce generácie robíme dnes. Musíme mať istotu, že bez ohľadu na náš pôvod, vieru, národnosť, sociálnu skupinu, farbu pleti či orientáciu sú všetci ľudia plnohodnotnými občanmi Slovenskej republiky. Musíme mať istotu, že našej poctivej práci a duchovnému bohatstvu, ktoré po sebe zanecháme, sa dostane ocenenia bez ohľadu na politický režim, za ktorých vznikli.

Verím, že všetci v tejto sále urobíme maximum preto, aby sa tieto hodnoty v čo najväčšej možnej miere podarilo naplniť. Už sa nepozerať dozadu. To nám nijako nepomôže. Dnes je čas, kedy musíme spoločne hľadiť vpred a konať tak, aby sa nám lepšia budúcnosť približovala, a nie vzd'alovala. Nech sa nám to všetkým darí, pretože to je náš záväzok voči ľuďom, ktorí nám dali svoju dôveru.

Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci, vážení členovia vlády Slovenskej republiky!

Chcem vás pred skončením svojho vystúpenia naozaj úprimne požiadať, aby ste si pred každým vašim rozhodnutím tu v parlamente alebo pri rokovaní vlády vždy položili jednu zásadnú otázku, či sa po vašom rozhodnutí bude ľuďom na Slovensku lepšie, pokojnejšie, bezpečnejšie a zdravšie žiť.

Ďakujem vám za pozornosť.